

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 12.

A Magyar Kurir 13-dik darabjához.

Végezte a' Neufchateli Constituzió-nak, melly a' 11-dik számú M. Kurirban felbe maradt: —,

5). Telyes kereskedésbéli szabadsággal élhetnek a' lakosok mind benn mind pedig kívülről, annyiban a' mennyiben ezen Hertzegségnek a' Helvécziai Szövetségbe való belépése megengedi. Az olyan tárgyaknak eladattatásokra nézve, mellyek a' Satus bátorságát veszedelmezthetnek, 's az olyan portékáknak kivitetésekre nézve, a' milyenek az eleség és egyéb első szükségek közzé számláltatható szeremények, feuntartjuk magunknak azt a' just, hogy ezekre nézve mi tehessünk politiziai intézeteket. — 6). A' törvényes Adminisztráció megmarad *in Statu, quo*. — 7). A' Politiziai Rendelések a' Fejedelemtől jönnek ki. Azok az engedelmek, mellyeknek erejek szerint *Corporátziók*, vagy Közönségek gyakorlhatják a' Politiziai kormányozást, minden esetiben a' mi fő hatalmunk alá tartoznak. — 8). Valamikor nekünk tettik, vagy jónak lenni tartjuk, képviselőket küldhetünk magunk helyett minden kifogás nélkül minden gyűlésbe. — 9). A' Fejedelemségbéli lakosok vagy alattvalók közzül egy is el nem fogtathatik, hanem *Neufchatel* városában csak a' 4 Ministereknek, a' Hertzegség egyéb kerületeiben pedig csak helységbeli öt Bíráknak aláírásaik által megerősített parantsolatra. Egy oly főnök, a' ki éppen a' tselekedeten találtatott, vagy pedig igen nagy gyabúra nézve fogtattott el, az ő provisoriai fogságában nem tarttathatik tovább háromszor 24 óránál. Ezen időnek eltélése után vagy szabadon kell őket bocsátani, vagy az ítélszek' ren-

delésére további fogságra kell tenni. Egy vád alatt lévő személynek jósága is el nem foglaltathatik sem egészen sem rész szerént, míg ítélet nem mondatott rá. — 10). Semmi új adót nem lehet kívánni a' lakosoktól semmi féle név vagy titulus alatt, ha csak törvényesen meg nem határozatnak. — 11). Minden Neufchateli Hertzegségbéli lakosok, a' 18 esztendősközt fogva az 50 esztendősköig, minden kifogás nélkül köteleztetnek a' fegyveres szolgálatra: tsakhogy azonban semmi egyéb valóságos katona szolgálatra nem köteleztethetnek, hanem csak a' belső tsendesség' feuntartására, a' tartomány' védelmezésére, 's a' Hertzegségnek Helvétziával való öszszetsatoltatásából következő kötelességeknek telyesítetésekre. — 12). Fenntartjuk magunknak azt a' just, hogy a' Neufchateli Hertzegséggel köttetendő Capitulátzióval megégygyezőleg egy Bataliont álltathassunk a' Hertzegségből a' mi testörzöink közzé; ez a' Batalion 400 emberekből álljon, és egyéb testörzöinknek jussaikkal éljen; ehez a' Batalionhoz tartozó tiszteket a' Neufchateli Státustanáts fog nekünk projektálni, kivéven a' Komen-dáust, a' kit magunk fogunk kinevezni. A' Batalion önként való verbuállás által álltattatik ki. — 13). A' gyülekezetek, alattvalók, és lakosok' tulajdona, semmi féle fogás alatt meg nem hántathatik. Ha a' Fejedelem' rendelése szerint a' közönséges haszonra nézve valamelly tulajdonak elfoglaltatása szükségesnek lenni találtatik, ez eránt a' tulajdonossal önként való alkura kell meenni, és ha nehézségek találják eladni magokat, a' vagyont törvényesen meg kell betsültetni. — 14). A' tartomány-

nak Községes Audentziákra, mint törvényhozó és nemzeti gyűlésekre való felosztását, jó akarattyanak és különös hajlandóságának megbizonyításául, ezentúl is megédi a' Király. — 15). Minden előbbeni törvények, rendelkezések, Szabadságosztogatások, 's a' többi, a' mellyek ezen Constituzionális Nyilatkoztatással nem ellenkeznek, megtartatnak és megerősítetnek. Kélt *Londonban* Jun. 18 dikán, a' Kegyelemnek 1814-dik esztendejében. —

„*Eidrik Wilhelm.* —

„*Hertzeg Hardenberg.*

Ebből a' Nyilatkoztatásból nyilván láthatni, hogy a' Neufchateli Hertzegség ennekutánna, a' Pruszsus fő uralkodás alatt is, a' Helvétziai Szövetséghez fog tartozni.

T u d ó s í t á s.

Az alább írt jelenti az érdemes és nemes Magyar Közünségnek, hogy *Perutzeg* Úr halála után *Bertuch Természettörténelmi Képeskönyvének* mind a' már készen lévő Exemplárjait, mind az egész kiadandó Munka' folytatását átalvette, és azt tulajdon költségén egészen ki is adja. Továbbá:

Hogy a' könyv kiadásában az eddig való intézeteket nem csak szorosán megtartja; sőt annak megismeréi belső belsejéhez képest, a' hibátlan és tiszta szép nyomtatás felől, valamint a' képek' legökölleteresebben lehető' kiszíneltetéséről is gondoskodni szoros köteletségének tartja; — a' miről a' már általa kiadatott XI dik Darab eléggé bizonyóságot tehet.

Az árra, mint eddig, minden Darabnak 50' rézre metzett és kifestett rajzolatokkal együtt Német és Francia Magyarázattal 10 forint; Deák, Magyar, Német és Frán zia Magyarázattal pedig 12 f. 30 kr.

Azok, a' kik az egész munkának

egyszerre való megszerzé ére annyit nem fordíthatnak, azt Tsómónként is megszerzhetik eleitől fogva. Így egy Tsómónak az árra két nyelven készült magyarázattal 1 forint, négy nyelven pedig 1 for. 15 kr.

Ezen Munkához egy bővebb magyarázatot is készített *Funke* Úr, egy igen nevezetes Természetvizsgáló és Író; a' mellynek az ifjak a' Képeskönyv mellett, Tanító nélkül is igen nagy hasznát vehetik. Ez ugyan annyi Darabból áll, mint maga a' Képeskönyv. Már XI Darab ebből is kész, 's egy Darabnak az árra 2 f. 30 kr.

Mind a' Képeskönyv, mind a' *Funke* Magyarázata találatik itt Bétsben az alább írtak Könyvesboltjában, Magyar országon pedig minden Könyváros Uraknál. A' kik egyenesen a' Kiadótól 4 exemplárt vitelnek készpénzért, azoknak reáadásul ingyen egy exemplárral szolgál a' Kiadó.

Bauer Filep.

Universitásbéli Könyvnyomató és Könyváros. (Auf der Freyung, im Schottenhofe Nro. 146.)

Vásári Híradás.

N. Méltóságú Cságrábi és Szitnyai Gróf *Koháry Ferentz* ő Excellentiájának T. N. Gömör vármegyébe helyhez tetett Rima-Szétsi uradalma' ugyan csak *Rima-Széts* nevezetű mező városának négy országos vásárai iránt azon új rendelést tette, hogy szokott vásárjai enneutánna (a' jövő 1815-dik esztendőnek kezdetével) azon hétnek, melyben esni fognak, elején, az az, hétfőn a' barom, kedden pedig a' kirakó vásárok tartassanak; hogyha pedig a' vásár' napja ünnepre esne, akkor a' vásárok az utánna következő két napokon fognak tartatni.